

Reguleringsmyndigheten for Energi i NVE, RME.

Huseiernes innspill, forslag til endringer i innteksreguleringen.

Huseierne er en partipolitisk uavhengig forbrukerorganisasjon for landets boligeiere. Vi har 277.500 medlemmer, noe som utgjør ca.10 prosent av alle landets husholdninger. I tillegg representerer vi også over 7200 sameier og frittstående borettslag. Medlemmene våre bor i leiligheter, rekkehus og eneboliger, og representerer bredden i den norske boligmassen.

Tiltak for å redusere tilknytningstiden er viktige for å få fart i nettutbyggingen og legge til rette for økt kraftproduksjon. Behovet for høyt tempo må likevel alltid balanseres mot samfunnsøkonomiske interesser, usikkerhet i faktisk behov og forbruksutvikling, og ikke minst forbrukernes økonomiske evne til å håndtere økt nettleie. For lite eller for sen investering i strømmettet kan begrense og forsinke elektrifiseringen, mens overinvesteringer i strømmettet vil gi større kostnader for husholdningene i form av økt nettleie.

Elektrisitet og strømmett inngår i det som anses som en samfunnskritisk infrastruktur, og strøm og nettleie er blant husholdningenes større utgiftsposter. Riktige prioriteringer, samt forsvarlig og rasjonell drift, er avgjørende for at nettleien til husholdningene holdes så lav som mulig. Samlet er det varslet store økninger i nettleien for norske husholdninger frem mot 2030, selv om husholdningenes strømforbruk går ned.

Huseierne og landets forbrukere forventer derfor en mer balansert byrdefordeling mellom de som utløser det økte kapasitetsbehovet og private husholdningskunder. Vi etterlyser også en bedre samlet oversikt over hva økningene i nettleien vil bety for husholdningene fremover.

Riktig at man prioriterer

Huseierne har tidligere vært positive til Reguleringsmyndigheten for energi i NVE, RME, sine tre foreslåtte grep for bedre nettutnyttelse og raskere tilknytning. Huseierne og flere har tidligere etterlyst klarere prioriteringer i strømmettet, slik at husholdninger og viktige samfunnsfunksjoner prioriteres foran eksempelvis en batterifabrikk.

Det at husholdninger, mindre næringskunder og viktige samfunnsfunksjoner får koblet seg på strømmettet uten å vente, er en god prioritering som Huseierne støtter. Å utnytte eksisterende nett bedre gjennom forbrukerfleksibilitet, samtidig som man sikrer raskere nettutbygging, er helt avgjørende for å slippe kø på tilknytning til strømmettet.

To endringsforslag

RME har sendt på høring forslag om to endringer i innteksreguleringen som vil bidra til at nettkunder får tilknytning til strømmettet raskere.

I det ene forslaget vil man i lokalt distribusjonsnett gi en økonomisk fordel til nettselskaper som leverer økt kapasitet og kobler på flere kunder. Ordningen håndteres gjennom inntektsreguleringen, og øker derfor bransjen samlede inntekt.

Det andre forslaget går ut på at nettselskapene skal få dekket kostnader til tidligere nettutredninger. Målet er å redusere nettselskapenes økonomiske risiko i vurderinger av nettutbygging. Økonomisk motivasjon og bedre planlegging vil få flere kunder raskt på nett.

Usikre anslag om nettleien

RME fastsetter hvert år inntektsrammer for nettselskapene. Inntektsrammene skal dekke kostnaden ved drift og avskrivning av nettet over tid, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. I høringsdokumentet kommer det frem at økt kostnad for forbruker som følge av forslaget, er høyst usikker.

NVE/RME [skriver](#) blant annet:

«Forslaget kan gi økonomiske konsekvenser for kundene i form av noe høyere nettleie. Garantert kostnadsdekning for tidlige utredninger kan føre til at nettselskapene pådrar seg noe høyere kostnader til tidlige utredninger enn uten forslaget. Det er vanskelig å si hvor mye dette forslaget kan øke kundenes nettleie. Dette avhenger av hvor mye nettselskapenes tidlige utredninger øker som følge av forslaget. Som et grovt anslag kan man anta at nettselskapene i regional- og transmisjonsnett ansetter i gjennomsnitt en person ekstra til å utføre tidlige utredninger, og at dette kan øke samlet nettleie fra 50 til 100 millioner kroner.»

Den økonomiske konsekvensen av forslaget er uansett at total inntektsramme for nettselskapene øker, slik at både eksisterende og fremtidige kunder vil få en økning i nettleie ved innføring av insentivordningen.

Nettleien vil øke i flere runder

I tillegg viser nye beregninger i en [fersk rapport](#) fra NVE/RME, at nettleien i gjennomsnitt vil øke med i underkant av 25 prosent frem til 2030. Midt-Norge og Østlandet vil få den største økningen, på henholdsvis 30 prosent og 25 prosent. I Nord-Norge ligger nettleien an til å øke med i underkant av 25 prosent, mens nettleien på Sørlandet og Vestlandet øker med i underkant av 20 prosent.

Nettleien består av flere ledd, men tar vi et forenklet gjennomsnitt for landet kan vi si at den vil øke med 9 øre/kWh fra 2024 til 2030, skriver RME. Anslagene viser at en gjennomsnittlig husholdning med et årlig strømforbruk på 16.000 kWh vil oppleve en årlig økning i nettleien på om lag 1700 kroner i 2030, målt i 2023-priser. Nettleien er her beregnet uten avgifter som merverdiavgift og elavgift.

I perioden 2024-2030 har nettselskapene planer om å investere rundt 170 milliarder kroner i strømmettet, noe som vil ramme husholdningene i form av økt nettleie. RMEs beregninger viser at inntektsrammen øker med 27 prosent, fra 39 milliarder i 2024 til 50 milliarder i 2030.

Hvis inntektsrammen skal økes ytterligere på bakgrunn av dette høringsdokumentets foreslåtte endringer i inntektsreguleringen for å stimulere nettselskaper til å levere økt kapasitet og koble på kunder raskere, er det grunn til å være skeptisk. Samlet vil dette bety store økninger i nettleien for norske husholdninger, selv om husholdningenes strømforbruk går ned. I det bildet er det rimelig å forvente en bedre byrdefordeling mellom de som utløser det økte kapasitetsbehovet og private husholdningskunder.

Kundene har liten påvirkningsmulighet

Samtidig er det viktig å minne om at nettselskapene er monopolvirksomheter. Vi som kunder kan ikke påvirke effektivitet, kvalitet og gebyrstruktur. Det er også vanskelig for oss forbrukere å ettergå grunnlag for selskapenes prising av de ulike tjenestene. Derfor er myndighetenes regulering av denne type virksomhet viktig. Inntektsreguleringen og inntektsrammene står her helt sentralt.

Alle økonomiske insentiver nettselskapene gis gjennom inntektsreguleringen, vil påvirke forbruker. Det er nettleien vi kundene betaler som finansierer strømmettet i Norge. Når inntektsrammen økes, er det ensbetydende med at nettselskapene kan ta inn mer i nettleie.

Økt nettleie slår rett inn i husholdningenes økonomi, og derfor er Huseierne opptatt av at man er varsom med økonomiske virkemidler for nettselskapene som innebærer at nettleien må økes for forbrukerne. Mange mindre økninger vil sammen utgjøre store summer for privatkundene. Vi forventer at dette adresseres bedre i tiden som kommer, og at man gir en bedre samlet oversikt over hva disse økningene i nettleien vil bety for husholdningskundene fremover.

Oslo, 13. september 2024

Linda Ørstavik Öberg
Energipolitisk rådgiver

Morten Andreas Meyer
Generalsekretær